

Zmeny v zákone o tepelnej energetike, resp. možnosť odpojenia sa od centrálného zásobovania teplom

Od 1. augusta 2021 platí v zákone o tepelnej energetike¹ nová úprava týkajúca sa centrálného zásobovania teplom, ktorá záujemcom zjednodušuje podmienky odpájania sa od centrálného zásobovacieho systému.

Druhou zásadnou zmenou tejto novely je úprava definícií tak, aby sa predchádzalo nežiaducemu reťazeniu dodávateľov tepla a tým navyšovaniu cien. Touto malou poslaneckou novelou prišlo ku zásadným zmenám, o ktorých sa diskutovalo už dlhšie obdobie.

Čo novele predchádzalo?

Potreba novely zákona o tepelnej energetike vyplývala jednak z Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na roky 2020 až 2024², ale tiež z doterajšej praxe a judikatúry.

V programovom vyhlásení sa vláda zaviazala, okrem iného, ku prijatiu opatrení „na odstránenie znevýhodnenia individuálneho vykurovania oproti centralizovanému zásobovaniu teplom, rešpektujúc pritom hľadisko ekonomicky udržateľnej prevádzky teplárenskej infraštruktúry“. Okrem toho má vláda zaviesť riešenia a pravidlá, ktorých dôsledkom budú transparentné a férové trhové ceny energií.

Problém s odpájaním od CZT

Vyššie spomínané znevýhodnenie individuálneho vykurovania oproti centralizovanému zásobovaniu teplom (ďalej ako „CZT“) bolo spôsobené tým, že nastavenie povolovacích procesov pre nové vykurovacie zariadenia boli závislé od súhlasného vyjadrenia prevádzkovateľa systému CZT, do ktorého boli dovtedy potenciálni budúci odberatelia nového vykurovacieho zariadenia zapojení.

Vyjadrenie centrálného dodávateľa tepla je záväzným stanoviskom podľa stavebného zákona³, teda obsah záväzného stanoviska bol pre stavebný úrad v stavebnom konaní záväzný a bez zosúladenia tohto stanoviska s inými záväznými stanoviskami nemohlo prísť k vydaniu stavebného povolenia.

Okrem toho má prevádzkovateľ systému CZT postavenie účastníka stavebného konania. Zjednodušene povedané, centrálny dodávateľ tepla mal v zásade odsúhlasiť výstavbu svojho priameho konkurenta, teda domovej kotolne.

Okrem toho bolo odpojenie sa od CZT podmienené okrem iného dohodou s prevádzkovateľom systému CZT o odpojení a tiež záväzným stanoviskom zo strany obce.

Uvedenou problematikou sa v priebehu rokov zaoberal na podnet skupín poslancov Národnej rady SR dokonca aj Ústavný súd SR⁴, keďže bol tento „vzťah“ medzi odberateľmi, ktorí si chceli vybudovať vlastnú domovú kotolňu, a prevádzkovateľom systému CZT, kritický.

Plénum Ústavného súdu vo svojich dvoch nálezočoch k tejto problematike konštatovalo, že napadnuté ustanovenia zákona o tepelnej energetike sú v súlade s Ústavou Slovenskej republiky. Ústavný súd SR však vyjasnil, že postavenie dodávateľa tepla nie je neobmedzené a jeho vyjadrenie sa

má vzťahovať výlučne na skutočnosti súvisiace so zásahom do sústavy tepelných zariadení a so zásahom do ochranného pásma týchto zariadení, teda bezpečnosťou prevádzky.

Problematiku odpájania, resp. stanoviska obce, Ústavný súd SR tiež nepovažoval za nesúladne s Ústavou SR, keďže zákon môže v medziach Ústavy SR podmieniť vstup na trh a tiež existujú opravné prostriedky a možnosti napadnúť rozhodnutie.

Čo priniesla novela zákona o tepelnej energetike

Od 1. 8. 2021 je účinná novela zákona o tepelnej energetike⁵, ktorá zmenila možnosti odpojenia sa od centrálného zásobovania teplom a upravila ustanovenia týkajúce sa záväzného stanoviska a niektoré definície.

Aby sa odberateľ mohol odpojiť od CZT, ak prevádzkovateľ CZT neporušil žiadnu zo svojich povinností, musel odberateľ splniť viaceré podmienky a dohodnúť sa s doterajším dodávateľom na odpojení.

Po novom už nie je potrebné docieľiť dohodu, avšak odberateľ musí i naďalej spĺňať viaceré podmienky,

konkrétne zaplatiť prevádzkovateľovi CZT ekonomicky oprávnené náklady vyvolané odpojením odberateľa od sústavy tepelných zariadení dodávateľa a nový zdroj tepla bude vo väčšej miere dodávať teplo vyrobené z obnoviteľných zdrojov⁶.

Ak sú tieto podmienky splnené, môže dať odberateľ bezdôvodnú písomnú výpoveď najmenej šesť mesiacov pred plánovaným skončením dodávky tepla⁷.

Ďalšia úprava nadväzuje na neskorší nálezh Ústavného súdu spomínaný vyššie, podľa ktorého zostáva vlastníkom sietí a zariadení technického vybavenia územia, teda aj systému centrálného zásobovania teplom postavenie dotknutého orgánu podľa stavebného zákona⁸, ktorý sa môže vyjadrovať vo verejnom záujme ku skutočnostiam týkajúcim sa zásahu do sústavy tepelných zariadení alebo do ochranných pásem⁹.

Postavenie účastníka konania bolo držiteľovi povolenia na rozvod tepla, ktorý zabezpečuje centralizované zásobovanie teplom, v konaniach podľa stavebného zákona ponechané.

Záväzná stanovisko obce o súlade pripravovanej výstavby sústavy tepelných zariadení s koncepciou rozvoja obce v oblasti tepelnej energetiky, ako aj osvedčenie o súlade pripravovanej výstavby sústavy tepelných zariadení alebo ich časti s Energetickou politikou Slovenskej republiky vydávané Ministerstvom hospodárstva SR môže byť vydané už len v prípade, že sú splnené podmienky skončenia odberu tepla podľa § 20 zákona o tepelnej energetike spomínané vyššie.

Posledná úprava sa týka nových definícií častí sústavy rozvodov tepla, ktoré boli v praxi zaužívané, aby sa zabránilo reťazeniu dodávateľov v reťazci dodávky tepla od výroby až po koncový odber, čo môže viesť k zvyšovaniu koncových cien tepla. Novými sú nasledujúce definície:

- **zariadením na rozvod tepla** je súbor zariadení určený na rozvod tepla, ktorý tvorí potrubie s príslušenstvom pozostávajúcím najmä z meracích, ochranných, riadiacich a informačných zariadení, a pokiaľ sú vybudované aj odovzdávacie stanice tepla,
- **primárnym rozvodom tepla** je časť zariadenia na rozvod tepla, ktorá slúži na prepravu tepla zo

zariadenia na výrobu tepla alebo z odovzdávacej stanice tepla do odovzdávacej stanice tepla, a

- **sekundárnym rozvodom tepla** časť zariadenia na rozvod tepla, ktorá slúži na prepravu tepla z odovzdávacej stanice tepla do zariadenia na spotrebu tepla.

Mag. Annamária Tóthová, partnerka
Eversheds Sutherland,
advokátska kancelária, s.r.o.

- 1 Zákon č. 657/2004 Z. z. Zákon o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov
- 2 <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=494677>
- 3 § 140b zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov
- 4 Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 42/2015-105 z 12. 10. 2016 a Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 6/2019-78 z 18. 11. 2020
- 5 Zákon č. 282/2021 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov
- 6 § 20 ods. 4 zákona o tepelnej energetike
- 7 § 19 ods. 4 zákona o tepelnej energetike
- 8 § 139a ods. 10 v súvislosti s § 140a ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov
- 9 § 36 ods. 11 zákona o tepelnej energetike